

**Wyrok z dnia 21 marca 1997 r.
I PKN 59/97**

Ustawa z dnia 26 stycznia 1984 r. o zakładowych systemach wynagradzania (według jednolitego tekstu: Dz. U. z 1988 r., Nr 28, poz. 196) nie upoważniała dyrektora przedsiębiorstwa państwowego do obniżenia diet i innych należności związanych z podróżą służbową, określonych w uchwale Nr 102 Rady Ministrów z dnia 24 czerwca 1985 r. w sprawie pokrywania kosztów podróży służbowych poza granicami kraju. (M.P. Nr 20, poz. 154 ze zm.)

Przewodniczący SSN: Teresa Flemming-Kulesza, Sędziowie SN: Kazimierz Jaśkowski (sprawozdawca), Walerian Sanetra.

Sąd Najwyższy, z udziałem prokuratora Prokuratury Krajowej Piotra Wiśniewskiego, po rozpoznaniu w dniu 21 marca 1997 r. sprawy z powództwa Mieczysława K. i Zdzisława S. przeciwko Przedsiębiorstwu Państwowej Komunikacji Samochodowej w O. o wynagrodzenie, na skutek kasacji Ministra Sprawiedliwości [...] od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie z dnia 7 lutego 1995 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e n i e

Minister Sprawiedliwości wniósł kasację od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie w sprawie z powództwa Mieczysława K. i Zdzisława S. przeciwko Przedsiębiorstwu Państwowej Komunikacji Samochodowej w O. o zapłatę. Zaskarżonym wyrokiem oddalono rewizję pozwanego od wyroku Sądu pierwszej instancji, zasądzającego na rzecz powodów, kierowców jeżdżących na trasach międzynarodowych, kwoty stanowiące różnice między należnościami wynikającymi z obowiązującej w spornym okresie uchwały Nr 102 Rady Ministrów z dnia 24 czerwca 1985 r. w sprawie pokrywania kosztów podróży służbowych poza granicami kraju (M.P. Nr 20, poz. 154 ze zm.) a kwotami faktycznie wypłaconymi, ustalonymi na podstawie zarządzenia dyrektora pozwanego Przedsiębiorstwa z dnia 8 sierpnia 1990 r. W kasacji postawiono zarzut rażącego naruszenia § 22 uchwały Nr 102 w związku z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. o zasadach tworzenia zakładowych systemów wynagradzania (według jednolitego tekstu z Dz. U. z 1988 r., Nr 28, poz. 196) oraz naruszenia interesu Rzeczypospolitej Polskiej. Zdaniem skarżącego na podstawie art. 4 ust. 1 ustawy o zasadach tworzenia zakładowych systemów wynagradzania dyrektor pozwanego mógł wydać zarządzenie ustalające mniej korzystne dla kierowców zasady wynagradzania niż uchwała 102 Rady Ministrów. Według skarżącego wyrok Sądu drugiej instancji narusza także interes Rzeczypospolitej Polskiej, "która stoi na straży praworządności i dbałości o słusne interesy wszystkich podmiotów prawnych". Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającego go wyroku Sądu pierwszej instancji i o oddalenie

powództwa.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja nie jest uzasadniona z dwóch względów.

Po pierwsze błędny jest pogląd, jakoby kierownik zakładu pracy mógł na podstawie art. 4 ust. 1 ustawy o zakładowych systemach wynagradzania obniżyć wynagrodzenie pracowników wynikające z ustawodawstwa pracy. Według tego przepisu zakładowy system wynagradzania ustala wynagrodzenia i świadczenia związane z pracą, z uwzględnieniem sytuacji finansowej zakładu pracy, w tym również w zakresie wielkości środków na wynagrodzenia i świadczenia, wypracowanych zgodnie z zasadą samofinansowania. Wywiedzenie z tego przepisu oraz z ustawy o przedsiębiorstwach państwowych, przyznającej dyrektorowi prawo zarządzania przedsiębiorstwem i podejmowania samodzielnych decyzji, wniosku o możliwości obniżenia wynagrodzeń pracownikom, które wynikają z ustawodawstwa pracy, jest całkowicie chybione. Przede wszystkim należy podnieść, że dyrektor nie był uprawniony do samodzielnego wydawania zakładowego systemu wynagrodzeń. W zakładzie pracy, w którym działały związki zawodowe - jak u pozwanego - zakładowy system wynagradzania mógł być wprowadzony tylko w drodze porozumienia lub umowy zbiorowej zawartej przez kierownika zakładu pracy z organizacją związkową (art. 6 ust. 1 i 2 oraz art. 27 ustawy o zakładowych systemach wynagradzania w brzmieniu według wyżej podanego jednolitego tekstu).

Po wtóre należy podnieść, że ustawa o zakładowych systemach wynagradzania dopuszczała obniżenie świadczeń pracowników tylko w przypadkach w niej wskazanych (w odniesieniu do dodatku za pracę w godzinach nadliczbowych - art. 15 czy w stosunku do wynagrodzenia za przestój - art. 18). Nie było w tej ustawie przepisu, które upoważniałyby zakład pracy do obniżenia świadczeń związanych z podróżą służbową.

Z tych przyczyn na podstawie art. 393¹² KPC orzeczono jak w sentencji.

=====